

[Holstein.]

Havde han blot gjort dette, havde det været konstateret med det samme, hvad der var begaaet af Svindel; saa let havde det været.

Og for Erstatningssummernes Vedkommende havde det for at undgaa de store Tab kun været nødvendigt, at Departementschefen havde beordret, at Pengene skulde indsættes paa Kontokurant i en Bank, saaledes at der kun kunde trækkes ved Checks, underskrevne af Departementschefen og eventuelt en anden Embedsmand i Ministeriet. Det vilde have haft til Følge, at Banken ved Aarets Udgang havde sendt Kontokurantoppgørelse over, hvad der var trukket og indsat, saaledes at Departementschefen derigennem havde haft fuld Kontrol med disse Midler. Ved denne lille elementære regnskabsmæssige, administrative Paapasselighedsforanstaltning havde flere Hundrede Tusinde Kroners Forødelse været sparet.

Jeg tror roligt, jeg tør sige, at hvis f. Eks. i et afløst Majoratsgods Godsforvalteren havde handlet i Forhold til Kassereren, som Departementschefen her har handlet i Forhold til Kontorchefen, der var Kasserer, vilde ingen have fundet det ubeføjet eller urimeligt, om jeg omgaaende havde afskediget den paagældende Godsforvalter, og jeg føler mig overbevist om, at Chefen for Lenskontrollen, Overformynder Ingerslev, vilde have givet mig Medhold i, at skønt der er tingløst Pensionsbyrder paa de afløste Majorater — det er der ogsaa paa mit Gods —, vilde der ikke have bestaaet nogen Forpligtelse for mig til at give den paagældende Pension, fordi der staar i Kontrakten om Pensionsprioriteten med de paagældende Funktionærer, at Pensionen falder bort i Tilfælde af, at Funktionærerne gør sig skyldige i Misligheder eller grov Forsømmelse af deres Pligter som Funktionærer paa Godset — og jeg vil føje til, at jeg nærer ikke Skygge af Tvivl om, at det er langt vanskeligere og uendelig meget mere omstændeligt at føre Kontrol og Regnskab i et stort Majoratsgods, end det er i et Ministerium.

Jeg ser ikke rettere, og det gentager jeg, end, at den almindelige Retsbevidsthed og de Krav, som den offentlige Mening kan stille til Honnethed, til Paapasselighed og til Samvittighedsfuldhed hos højtstaaende Embedsmænd i Varetagelsen af deres Departements indre tjenstlige Administration, er blevet krænket paa det dybeste i denne Sag, og at den højtærede Statsminister virkelig gør Retsfølelsen her i Landet en overmaade daarlig Tjeneste, naar han vil gøre hele denne Sag til et Spørgsmaal om, hvorvidt der skal rejses strafferetlig Tiltale

mod den paagældende eller ej, gør Spørgsmaalet om hans Afsked eller Ikke-Afsked afhængigt af, om der bliver rejst strafferetlig Tiltale eller ikke.

Nej, der foreligger og har længe foreligget fuldgyldigt Grundlag for Afskedigelse af den paagældende, særlig set paa Baggrund af den højtærede Statsministers Fremgangsmaade overfor Departementschefens Forgænger og særlig set paa Grundlag af de puritanske Retsprincipper, som Socialdemokratiets Partiledere og Talsmænd forfægtede i alle de mange Aar, da Landmandsbankaffæren og de andre Skandaleaffærer stod paa.

Det ærede Retsstatsparti, med hvis Lederes Iver for Haandhævelse af Renlighed og Ret i offentlige Forhold jeg i saa høj Grad sympatiserer, ønsker Rigsretssag i den foreliggende Affære. Man kan maaske have Ret i, at der er Grundlag for en saadan, og naar jeg ser tilbage paa de gamle Rigsretssager, der ganske vist i Regelen medførte Frikendelse, saa vil jeg sige, at her var der i hvert Fald i mine Øjne lige saa meget Grundlag for Aktion som i sin Tid overfor Hr. J. C. Christensen og afdøde Sigurd Berg. Men naar der ikke fra Rigsdagens Side, hvad jeg gentagende har understreget, blev rejst Rigsretssag i Anledning af Ministeriet Neergaards og særlig den daværende Stats- og Finansministers Stilling i Landmandsbank-sagen, saa tror jeg, at vi for lange Tider er afskaaret fra at rejse Rigsretssag mod Ministre, hvis vi ikke skal have Skær af at begaa stor Vilkaarlighed, i hvert Fald vil det umuligt kunne gøres, før der foreligger en Ministeransvarlighedslov. Og naar en Affære som Landmandsbankaffæren kan passere uden parlamentariske Følger, og en Affære som den nuværende ogsaa kan passere uden parlamentariske Følger, saa synes det mig paa den anden Side, at Hr. J. C. Christensens og afdøde Sigurd Bergs Synder er hvide som Sne i Sammenligning med, hvad vi i de nærmest foregaaende Aar og nu har været Vidne til.

Jeg skal dernæst vende mig til den højtærede Statsministers Indvendinger mod de forskellige Spørgsmaal, som jeg drog frem forleden Dag, og vil først gerne have Lov til at gøre et Par Bemærkninger til hans Udtalelser om Arbejdsforholdene ved det Foretagende, der hedder Lille Bælts Broen.

Hvis de Oplysninger, den højtærede Statsminister gav om Lønforholdene ved Lille Bælts Broen, er rigtige — og jeg har ingen Grund til at betvivle dem og betvivler dem heller ikke —, saa beklager jeg, at jeg har forment min Anke mod Stilstanden ved